

Vljudno vabljeni na ogled razstave z naslovom
KNJIGOVEŠKI EKSPERIMENTI IZ ODPADNIH MATERIALOV

v Galeriji UL PEF, Kardeljeva ploščad 16, Ljubljana.

Razstava je na ogled od 9. do 22. maja 2023.

Predstavitve razstave in projekta je 15. maja 2023 ob 14. 00.

Avtorica miniaturnih knjig: Špela Gabrovec

Razstava je realizirana v okviru projekta »Inovativni pristopi oblikovanja trajnostnih turističnih produktov iz sekundarnih surovin z uporabo tradicionalnih knjigoveških tehnik«.

Vodilna pedagoška mentorica: izr. prof. Anja Jerčič Jakob.

Druga pedagoška mentorica: doc. dr. Uršula Podobnik.

Delovni mentor 1: Maruji knjigoveštvo, Nadja Maruša Hren s.p., Peruzzijska ulica 45, 1000 LJUBLJANA.

Delovna mentorica 2: dr. Mateja Golež. Zavod za gradbeništvo Slovenije.

Sodelujoče študentke: Urša Barič (UL PEF, Likovna pedagogika), Neža Brelih (UL PEF, Predšolska vzgoja), Špela Gabrovec (UL PEF, Likovna pedagogika), Lea Katavič (UL PEF, Razredni pouk), Lara Ogorevc (UL PEF, Predšolska vzgoja), Neža Šega (UL PEF, Likovna pedagogika), Jerca Šuštar (UL PEF, Likovna pedagogika), Anja Žbogar (UL PEF, Poučevanje, smer Likovna pedagogika).

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Projekt *Inovativni pristopi oblikovanja trajnostnih turističnih produktov iz sekundarnih surovin z uporabo tradicionalnih knjigoveških tehnik* je realiziran v sklopu krovnega projekta Univerze v Ljubljani *Študenti UL v delovnem okolju – Projektno delo za pridobitev praktičnih izkušenj in znanj študentov v delovnem okolju 2022 / 2023*.

Razstava *Knjigoveški eksperimenti iz odpadnih materialov* je namenjena predstavitvi inovativnih enostavnih knjigoveških izdelkov, ki so nastali v okviru omenjenega projekta kot njegov osrednji izziv. Zasnovani in realizirani so na principih krožnega oblikovanja, ki je del krožnega gospodarstva in prikazuje možnosti ponovne uporabe odpadnega papirja in drugih netipičnih materialov, ki izkazuje konstrukcijsko in estetsko primernost za vključevanje v izdelavo enostavnih knjigoveških izdelkov. Študentke, vključene v projekt, so v knjigoveški delavnici knjigovezinje Maruše Hren usvojile znanja in veščine ročnega knjigoveštva. Raziskale so uporabnost izbranih odpadkov v knjigoveštvu, ki je vključevala tudi analizo izbranih materialov, pri čemer je sodeloval Zavod za gradbeništvo Slovenije (dr. Mateja Golež) ter v nadaljevanju projektnih aktivnosti razmišljale o prenosu usvojenega znanja in vključevanju v pedagoški proces ter izvedle likovno-didaktične aktivnosti.

Predstavljeni enostavni knjigoveški izdelki temeljijo na odkrivanju in generiranju novih in morda do sedaj še neizkoriščenih potencialov vključevanja netipičnih materialov v knjigoveštvo, ki se v lokalnem in širšem okolju tretirajo kot gospodinjski ali industrijski odpadki. Predelava odpadkov - sekundarnih surovin v vredne in uporabne produkte, ki jih lahko ponovno uporabimo v domačem okolju, v izobraževalno – informacijske namene ali ponudimo na trg, je projektni prispevek k odgovornejšemu ravnanju in ozaveščanju o krožnem ravnanju z odpadki.

Poleg ozaveščanja širše publike o učinkovitejši rabi odpadkov je doprinos projekta k spremembam v družbi zagotovo tudi obujanje veščin ročnega knjigoveštva in ozaveščanje o vrednosti rokodelskih znanj in spretnosti ter s tem skrb za nesnovno kulturno dediščino v luči sodobnega načina življenja. Izpostaviti želimo ročno tehnologijo za ponovno uporabo odpadkov v vredne produkte. Doprinos povezovanja tradicionalne ročne obrti knjigoveštva z raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami ter obrtniški podjetji je tudi v razvoju poslovnih priložnosti na trgu dela, v katerega vstopajo mladi po zaključku izobraževalnega procesa. S projektnimi vsebinami na inovativen način povezujemo izobraževalni, raziskovalni in kreativni sektor, s čimer se vzpostavlja vzpodbudno ustvarjalno okolje, v katerem so študenti, bodoči likovni in drugi pedagogi, pridobivali konkretne praktične izkušnje ter znotraj lastne avtorske prakse razvijali lastno kreativnost in kreativno mišljenje.

Izr. prof. Anja Jerčič Jakob

Ohranjanje in skrb za naravo ter varovanje okolja predstavljajo stalnice tudi v današnjem pedagoškem okviru. Z njimi se srečuje otrok že v predšolskem obdobju, učenec skozi celotno osnovnošolsko obdobje, mladostnik ter pedagoški delavci pri različnih aktivnostih. Slednji se občasno ob soočanju z različnimi naravnimi nesrečami, ki so posledica neustreznih ravnanj z naravnimi viri, počutimo zaskrbljene, frustrirane in nemočne. Obenem pa pogosto prezremo, da tudi sami vsakodnevno prispevamo k stanju, ki naše občutje upravičeno pogloblja. In vendar smo prav pedagogi postavljeni pred pomembno nalogo, da s tovrstnimi vsebinami seznanjamo otroke, učence in mladostnike, tj. tiste, ki bodo vse bolj primorani razmišljati, kako dejansko (pre)živeti s tem, kar imamo in kako to tudi najbolj racionalno in učinkovito uporabiti. Pomembno je, da mladim generacijam problematike ne predstavljamo črnogledo in brezupno, hkrati pa dovolj resno, tehtno in prepričljivo, da se jih tematika

dotakne in predvsem premakne njihovo razmišljanje v smer smiselnosti re-uporabe stvari, ki bi jih sicer zavrgli.

Živimo v času velike količine materialnih dobrin, ki jim ni težko najti nove funkcije, če le vzamemo to kot izziv. Likovnost kot področje, ki predstavlja samostojno področje tako v Kurikulumu za vrtce (1999) kot tudi samostojen osnovnošolski učni predmet (Učni načrt, 2011), lahko v tem pokaže vrsto možnosti. Nadomeščanje določenih klasičnih likovnih materialov z netipičnimi, namreč utegne k večji ustvarjalnosti celo prispevati in je ne krniti. Iskanje možnosti recikliranja in re-uporabe nečesa neuporabnega lahko torej predstavlja humus ustvarjalnosti. Terja namreč iskanje alternativnih rešitev, prilagoditev in možnosti preoblikovanja. Iz pedagoškega zornega kota ponovna uporaba obrabljenih in neuporabnih stvari zahteva razmislek o celotnem pedagoškem procesu od vsebine do organizacije učne enote.

V projektu *Inovativni pristopi oblikovanja trajnostnih turističnih produktov iz sekundarnih surovin z uporabo tradicionalnih knjigoveških tehnik* so se študentke različnih študijskih smeri srečevale s spoznavanjem knjigoveških veščin, katerih ključni cilj je predstavljal razmislek, kako v tovrstno uporabo vključiti odpadne materiale iz lastne okolice. Pomemben doprinos njihove projektne izkušnje je večplasten. V prvi vrsti so se same naučile različnih oblik izdelovanja vezanega (knjižnega) gradiva, preko načrtovanja in vodenja lastne delavnice pa so spoznale, kako dejansko poteka posredovanje oz. prenos znanja na druge. Spoznanje, kako pomembno je s tega vidika lastno znanje, za večino članic sicer ni predstavljal najbolj očitnega, nikakor pa nepomembnega prispevka k njihovemu nadaljnjemu pedagoškemu razmišljanju, katerega koristi bodo v svojem bodočem poklicu vse bolj odkrivale. Glede na izkušnje in širino, ki jo to področje nudi, bi bilo možno razmišljati tudi o oblikovanju izbirnega študijskega predmeta, saj se v njem skrivajo tudi znanja, ki lahko doprinesejo h kakovostnim rešitvam v pedagoškem procesu različnih študijskih smeri.

Doc. dr. Uršula Podobnik